

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

OCENA BIEŻĄCEJ SYTUACJI SEKTORA BANKOWOŚCI SPÓŁDZIELCZEJ – WYZWANIA ZWIĄZANE Z ROZWOJEM AKCJI KREDYTOWEJ

Forum Liderów Banków Spółdzielczych w Warszawie

17/09/2024

Dr Tomasz Pawlonka

p.o. Dyrektora Zespołu Badań i Analiz

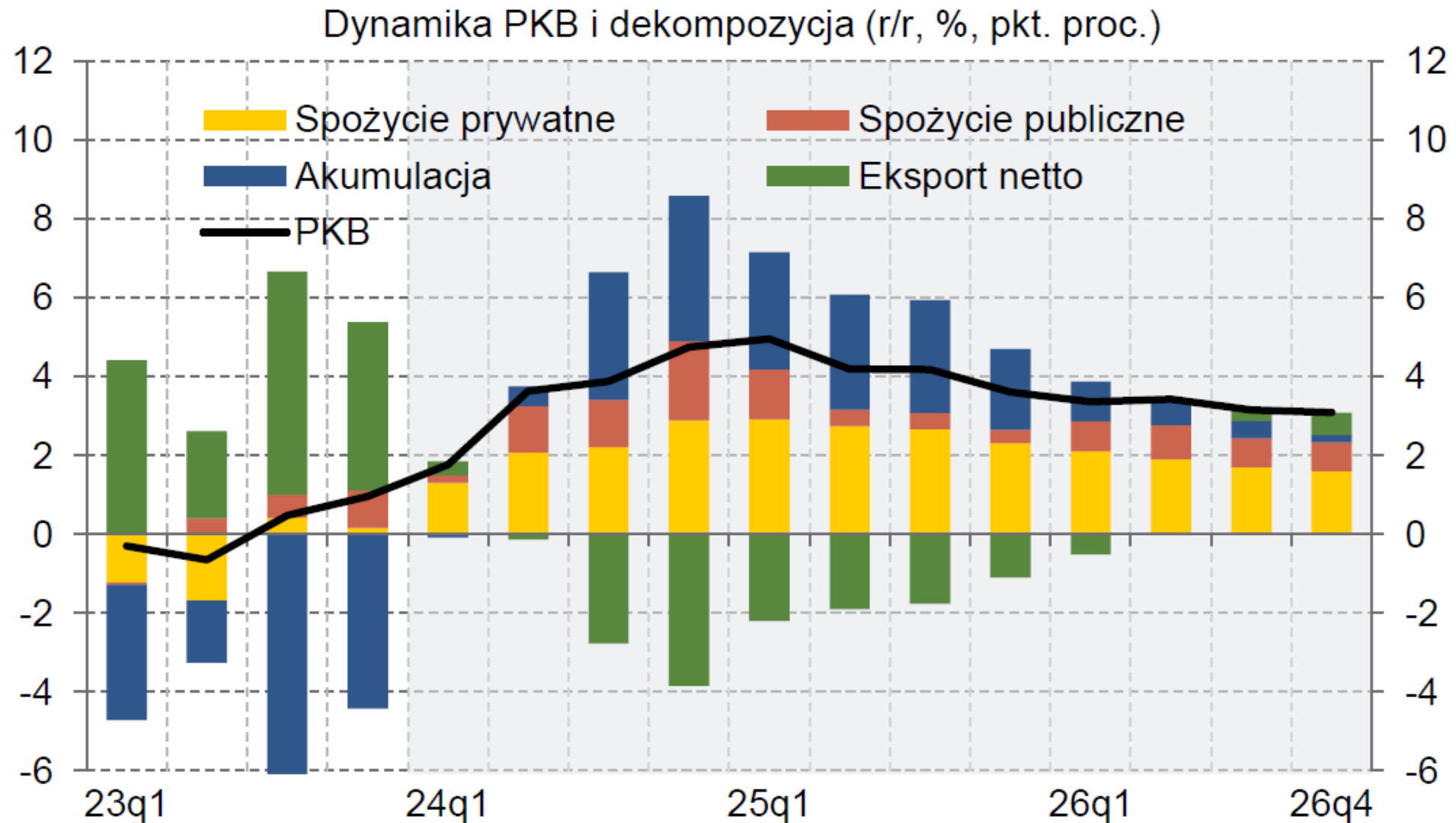
Związek Banków Polskich

1

TŁO MAKROEKONOMICZNE

Wzrost gospodarczy bazuje i będzie bazował na konsumpcji. W II połowie 2024 r. i w 2025 r. silny dodatni wpływ na wzrost gospodarczy mogą i powinny mieć inwestycje

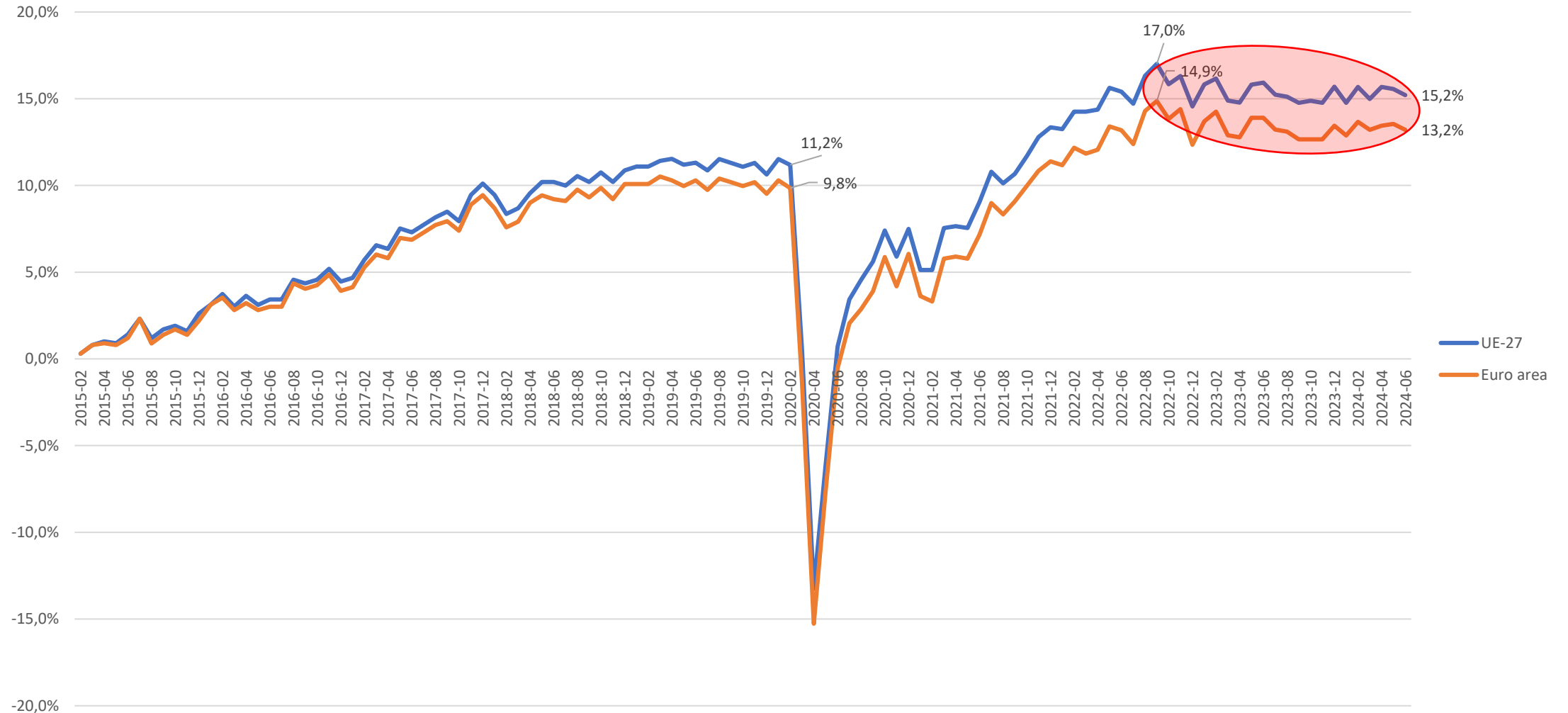

Source: NBP

Od początku 2015 r. całkowita produkcja rynkowa w UE-27 wzrosła o 15,2%, zaś w strefie euro o 13,2%.
Od IV kw. 2022 r. produkcja rynkowa przestała wzrastać

Skumulowany wzrost produkcji rynkowej od początku 2015 r.

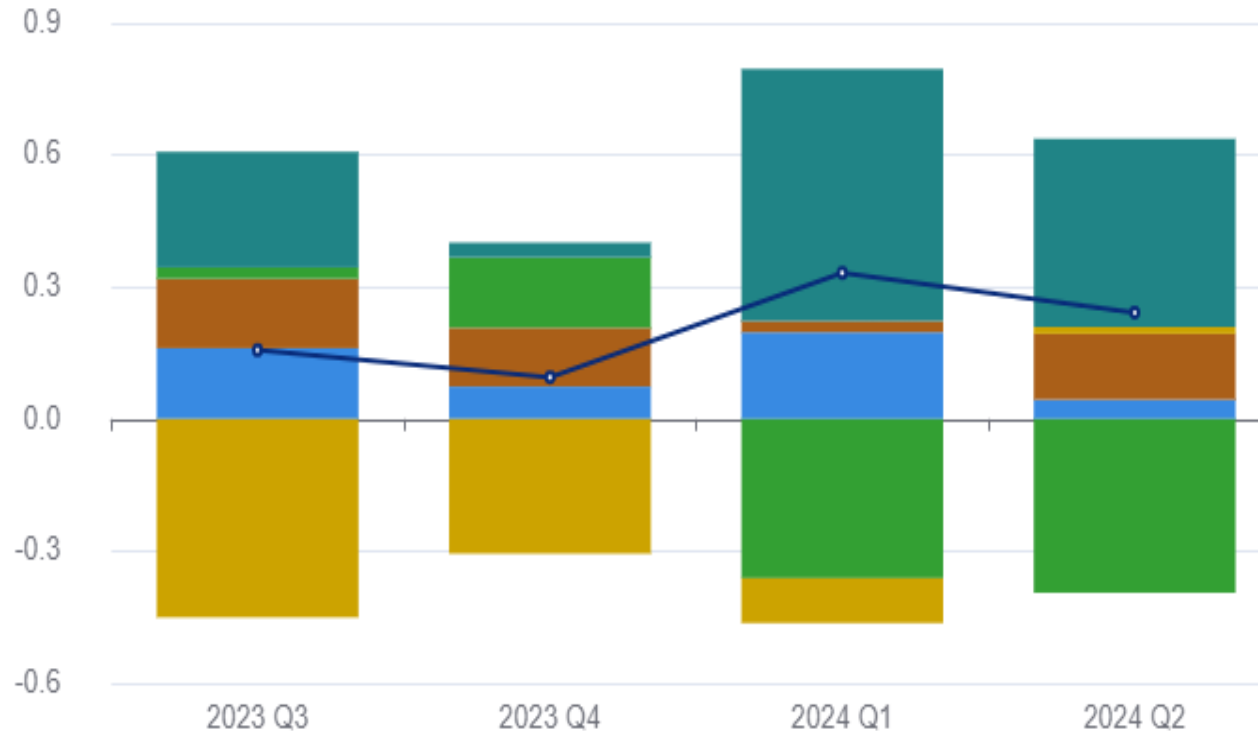
Źródło: opracowanie własne ZBiA ZBP, dane Eurostat

PKB UE i strefy euro hamowane jest głównie przez spadek inwestycji i słabą konsumpcję GD

Decomposition of GDP growth of the EU by expenditure aggregates

Contributions to growth (over the previous quarter) in percentage points

Household & NPISH final consumption expenditure Government final consumption expenditure
Gross Fixed Capital Formation Changes in inventories Exports minus imports GDP growth rate

Składniki PKB w II kw. 2024 r. kształtowały się następująco:

- **wydatki konsumpcyjne gospodarstw domowych** zmniejszyły się o **0,1%** w strefie euro i wzrosły o **0,1%** w UE
- **wydatki konsumpcyjne rządu** wzrosły o **0,6%** w strefie euro i o **0,7%** w UE
- **nakłady brutto** na środki trwałe zmniejszyły się o **2,2%** w strefie euro i o **1,8%** w UE
- **eksport** wzrósł o **1,4%** w strefie euro i w UE
- **import** wzrósł o **0,5%** w strefie euro i o **0,6%** w UE

Wkład we wzrost PKB:

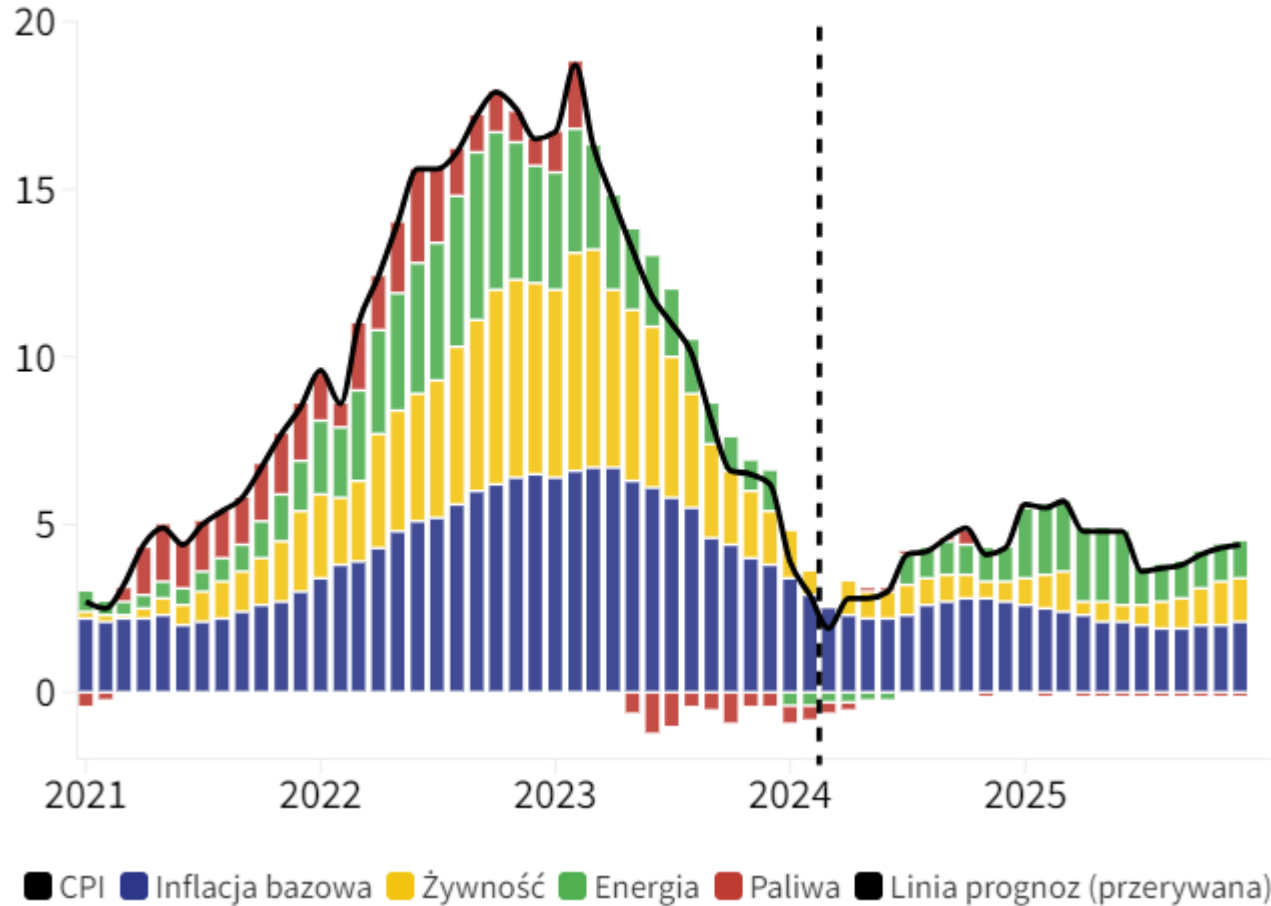
- **wydatki konsumpcyjne gospodarstw domowych** (**0,0 pp.** w strefie euro i UE),
- **wydatki rządu** (**+0,1 pp.** strefa euro i UE),
- **nakłady brutto** na kapitał trwałe (strefie euro **-0,5 pp.**, UE **-0,4 pp.**)
- **zmiany w zapasach** (**0,0 pp.** w strefie euro i UE),
- **saldo wymiany handlowej** (strefa euro **+0,5 pp.**, UE **+0,4 pp.**)

Inflacja, po silnym wzroście w drugiej połowie 2024 r., w 2025 r. powoli będzie zbliżała się w pobliże celu inflacyjnego. Istotnym czynnikiem zwiększającym poziom inflacji będą rosnące ceny energii.

Struktura inflacji CPI – prognoza PIE

(w proc., r/r)

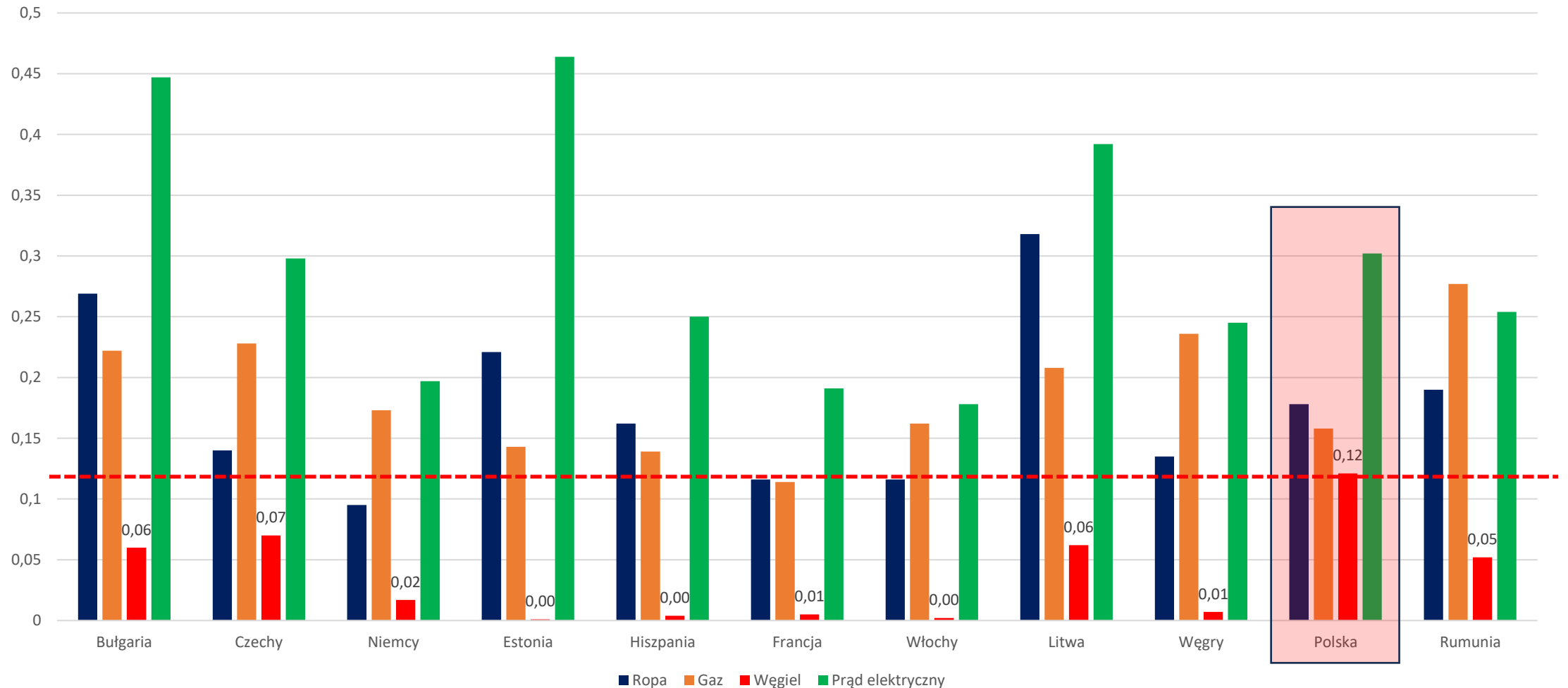

- W pierwszej połowie 2025 r. wkład inflacji wynikającej z cen energii wyniesie ok. **2,2 pp.**, zaś żywności ok. 1-1,2 pp.
- W ocenie PIE, inflacja aż do 2026 r. nie powróci do celu inflacyjnego (nawet z dopuszczalnym odchyleniem).
- Inflacja CPI wyniesie:
 - 3,6% w 2024 r.,
 - 4,6% w 2025 r.
 - 3,5% w 2026 r.

Polska ma najwyższy mnożnik inflacyjny cen węgla, co przy naszym mixie energetycznym sprawia, że inflacja CPI staje się bardzo wrażliwa na wzrost cen surowców energetycznych

Mnożniki inflacyjne – przyrost inflacji spowodowany wzrostem ceny danego surowca energetycznego o 10%, w punktach procentowych

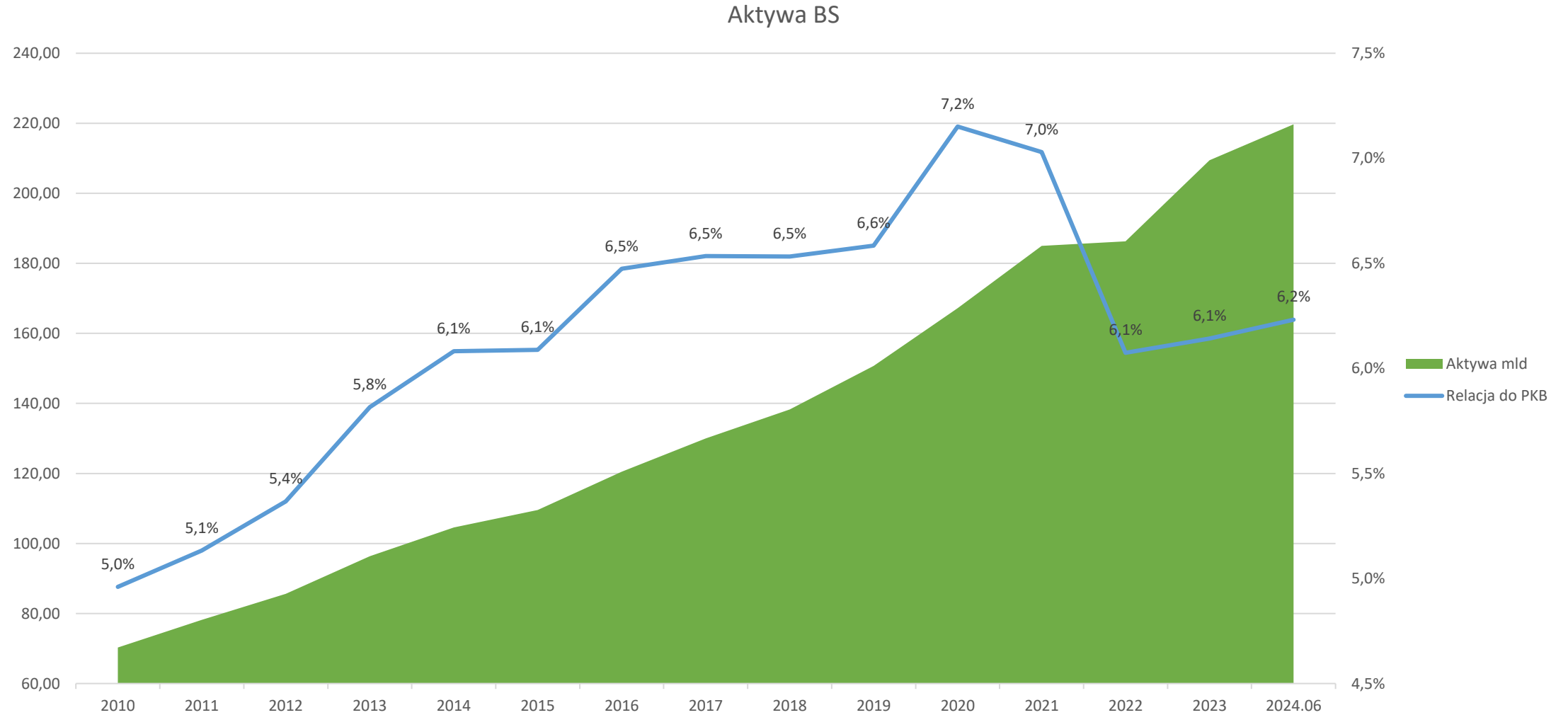
Źródło: M. Malaczewski i in, Wpływ niedoborów lub wysokich cen surowców energetycznych na konkurencyjność i stan polskiej gospodarki, Raport PABWiB 4/2024

2

POZYCJA BS NA TLE SEKTORA BANKOWEGO

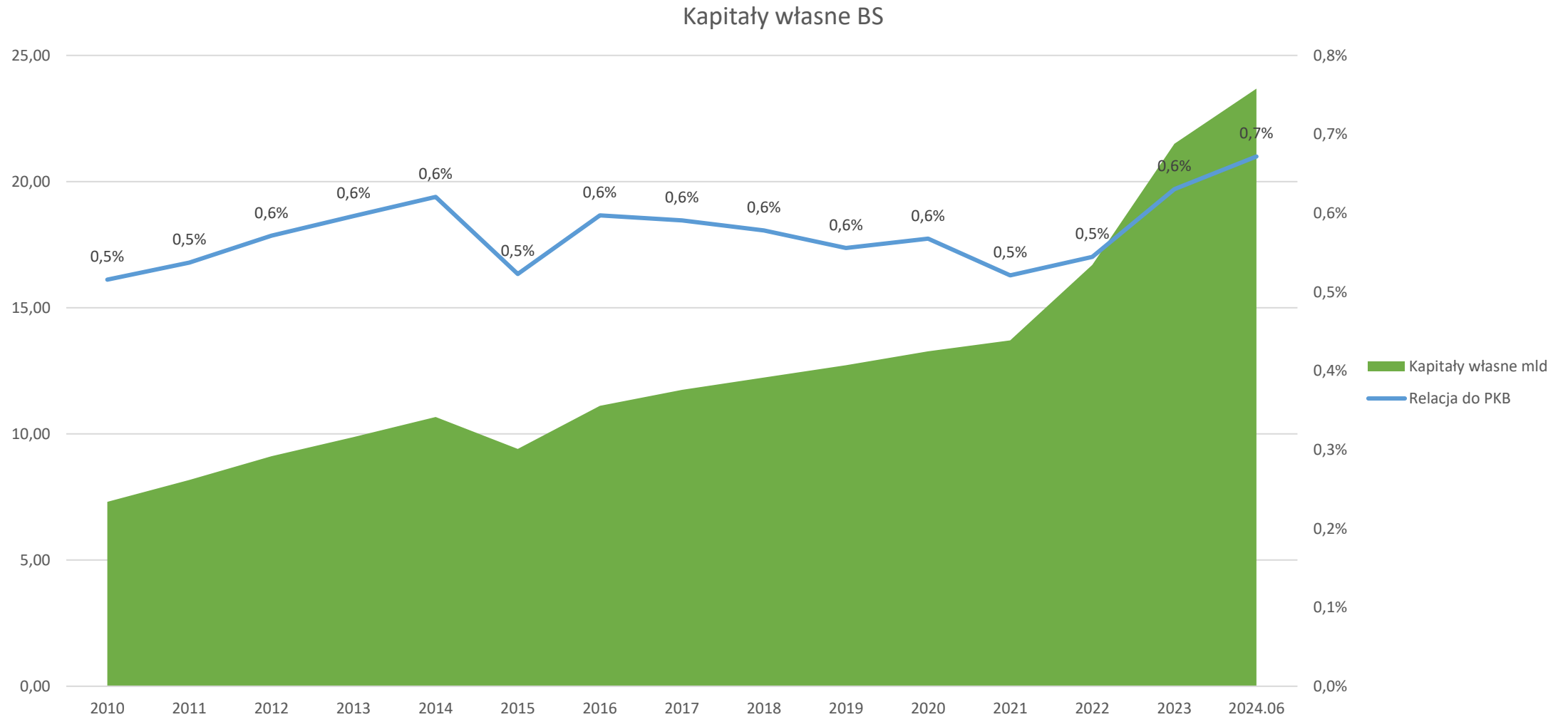
Pomimo znaczącego wzrostu aktywów BS (ponad 33 mld zł od 2022 r.), w ujęciu realnym zwiększyły się one jedynie nieznacznie

Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

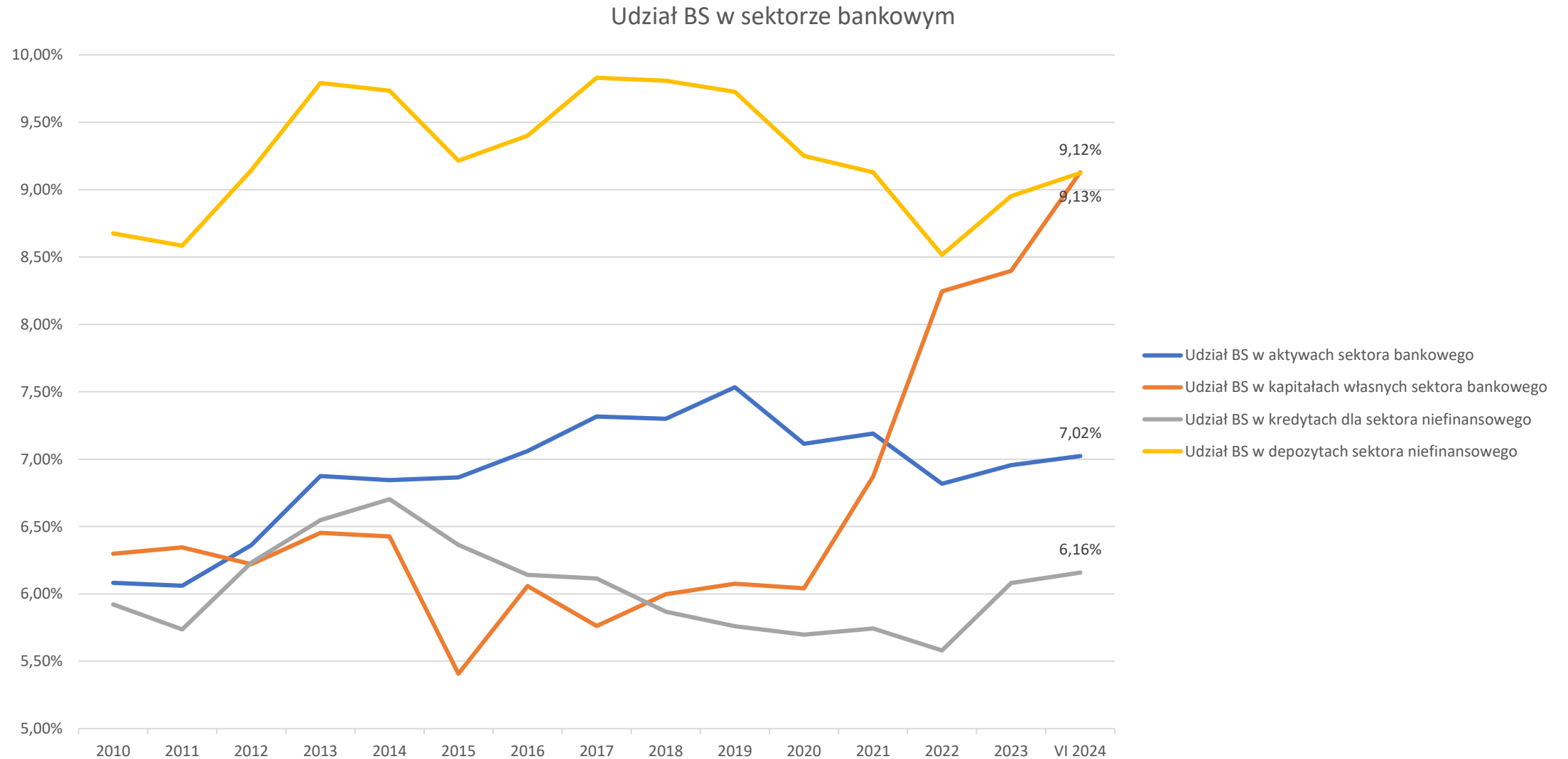
Wysokie wyniki finansowe pozwoliły na wzrost kapitałów własnych BS (o 73% od 2021 r., tj o blisko 10 mld zł) – zarówno w ujęciu nominalnym, jak i realnym

Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

BS odbudowują swoją pozycję w depozytach sektora niefinansowego

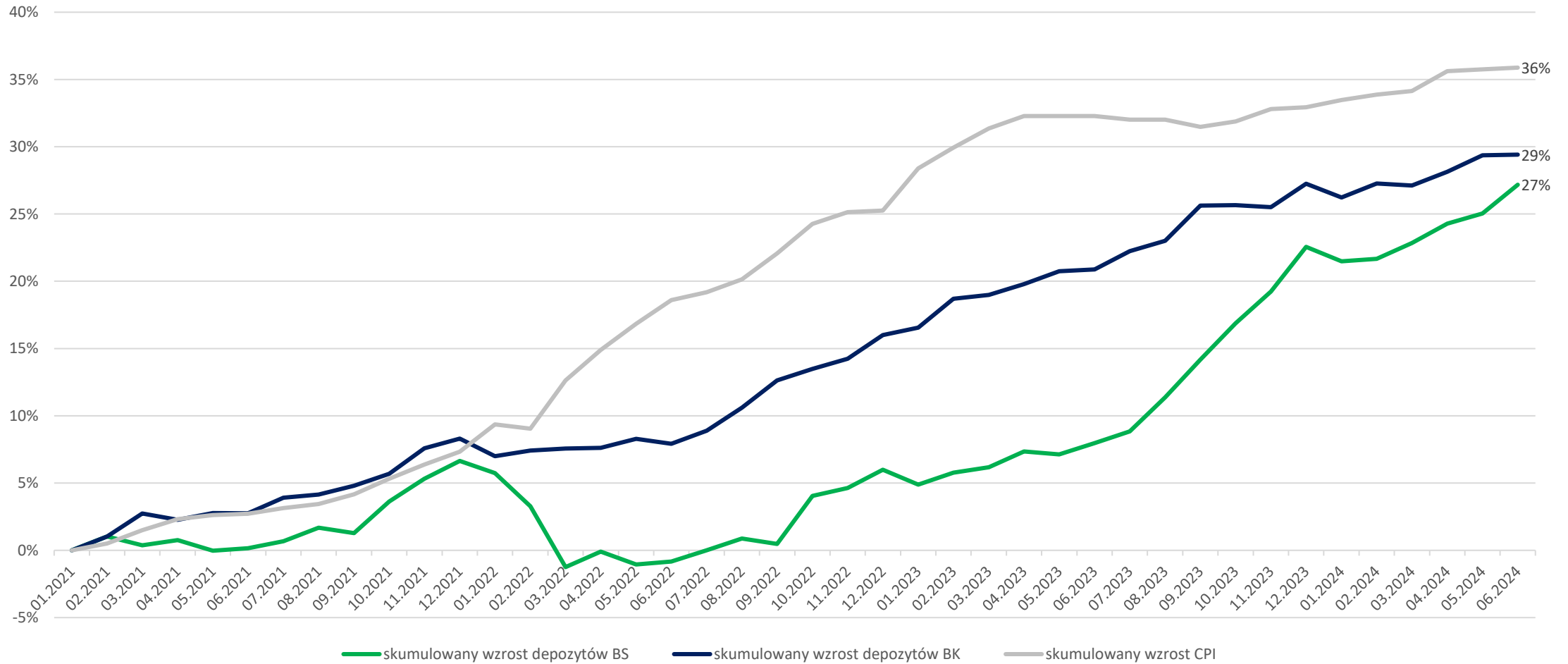

Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

Mimo to, w ujęciu realnym zarówno depozyty BK, jak i BS uległy deprecjacji

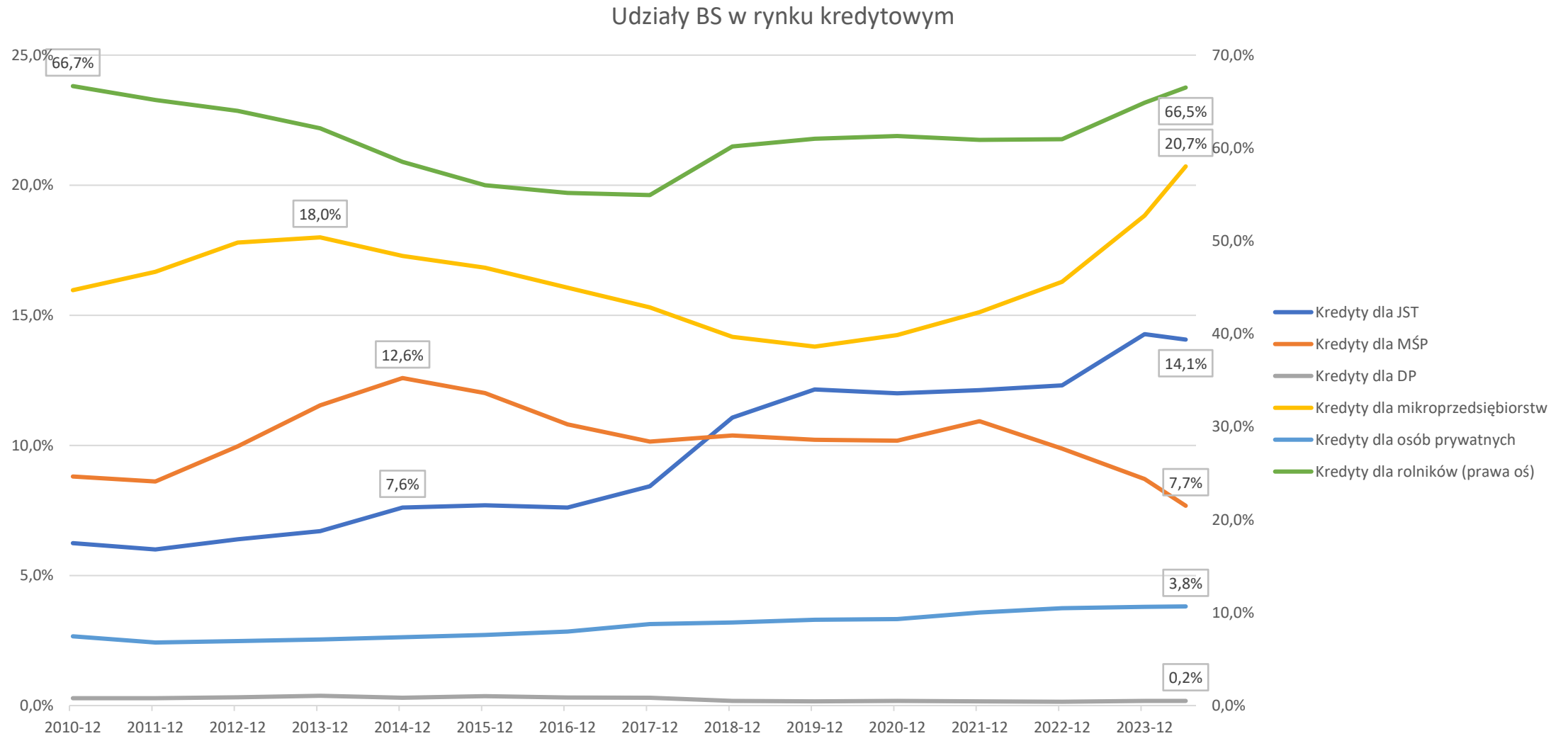
Depozyty sektora niefinansowego BS i BK

Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

BS tracą udziały w kredytowaniu MŚP, zaś zyskują w kredytowaniu rolników, JST i mikroprzedsiębiorstw

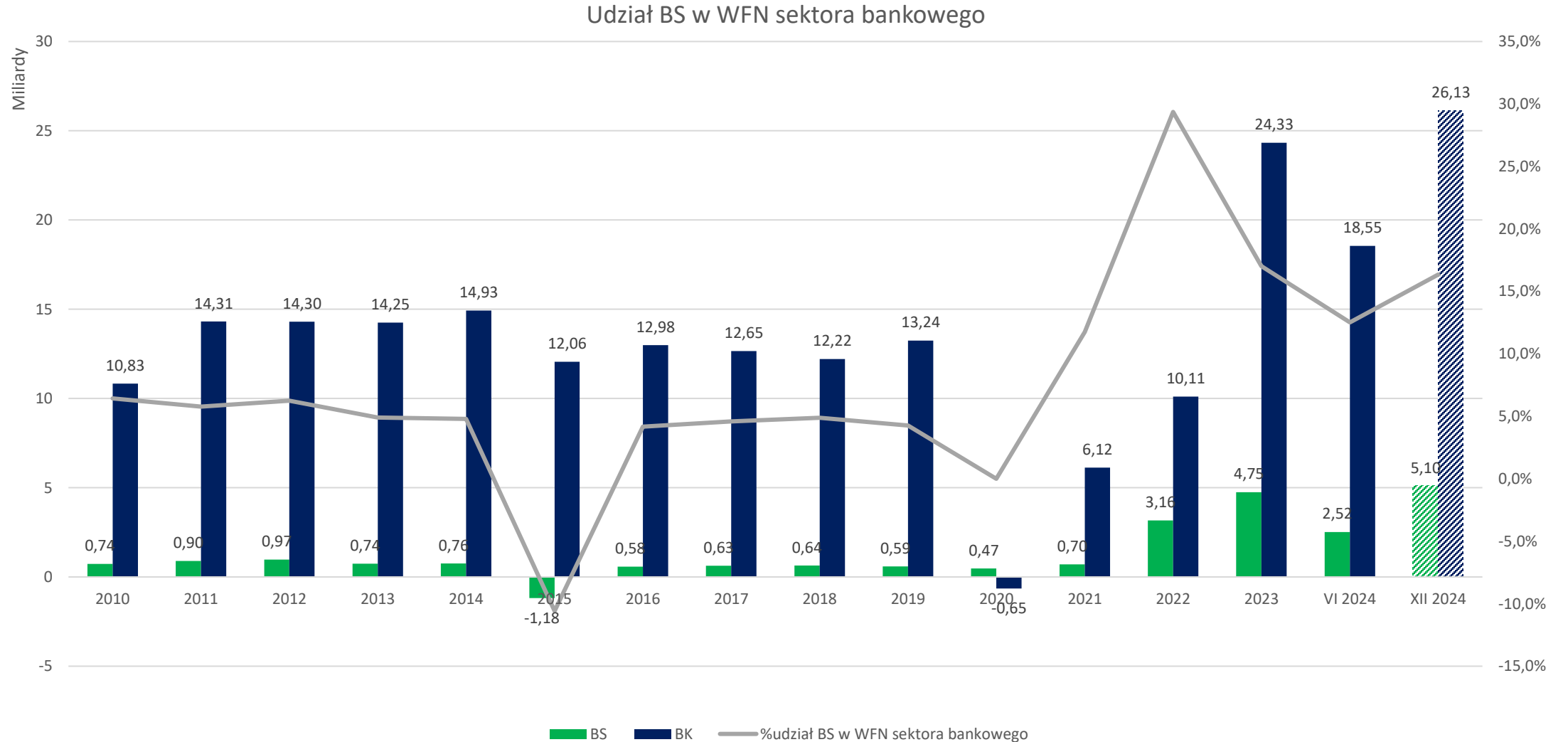
Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

3

WYNIKI FINANSOWE BS I ICH DETERMINANTY

Po 6 miesiącach 2024 r. BS wypracowały WF na poziomie 2,5 mld zł z realną szansą na 5,1 mld zł na koniec 2024 r.

Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

Banki spółdzielcze utrzymują stabilny poziom relacji kosztów odsetkowych do przychodów odsetkowych, ale różnica w stosunku do BK pozostaje znacząca

Koszty odsetkowe jako % przychodów odsetkowych w BK i BS

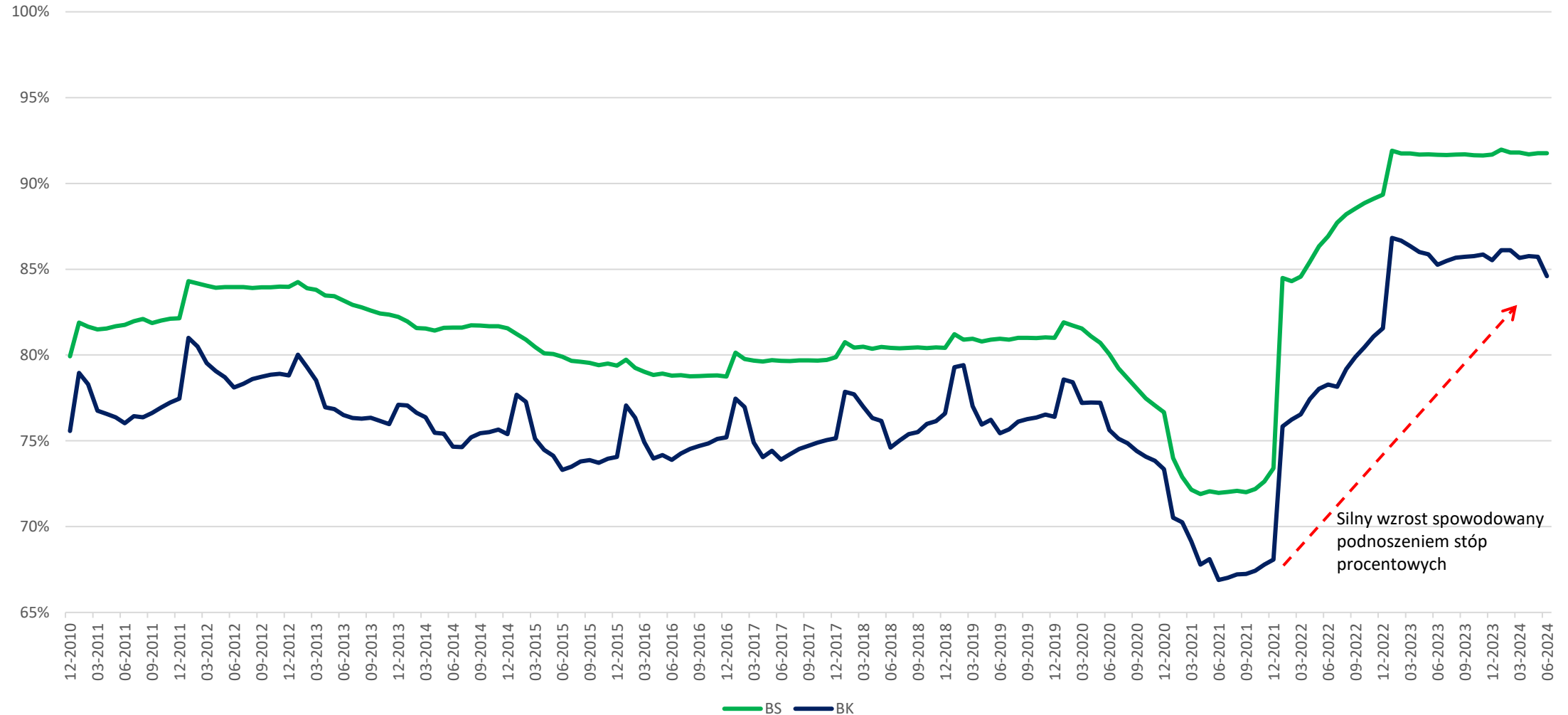

Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

Wyniki odsetkowe stanowią dominujące źródło łącznych przychodów BS i BK

Udział przychodów odsetkowych w przychodach ogółem

Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

W BS, inaczej niż w BK, koszty odsetkowe r/r wzrosły, zaś wzrost kosztów działania ratowany jest niższym poziomem rezerw i odpisów

Dekompozycja WF netto BS (VI 2024 / VI 2023)

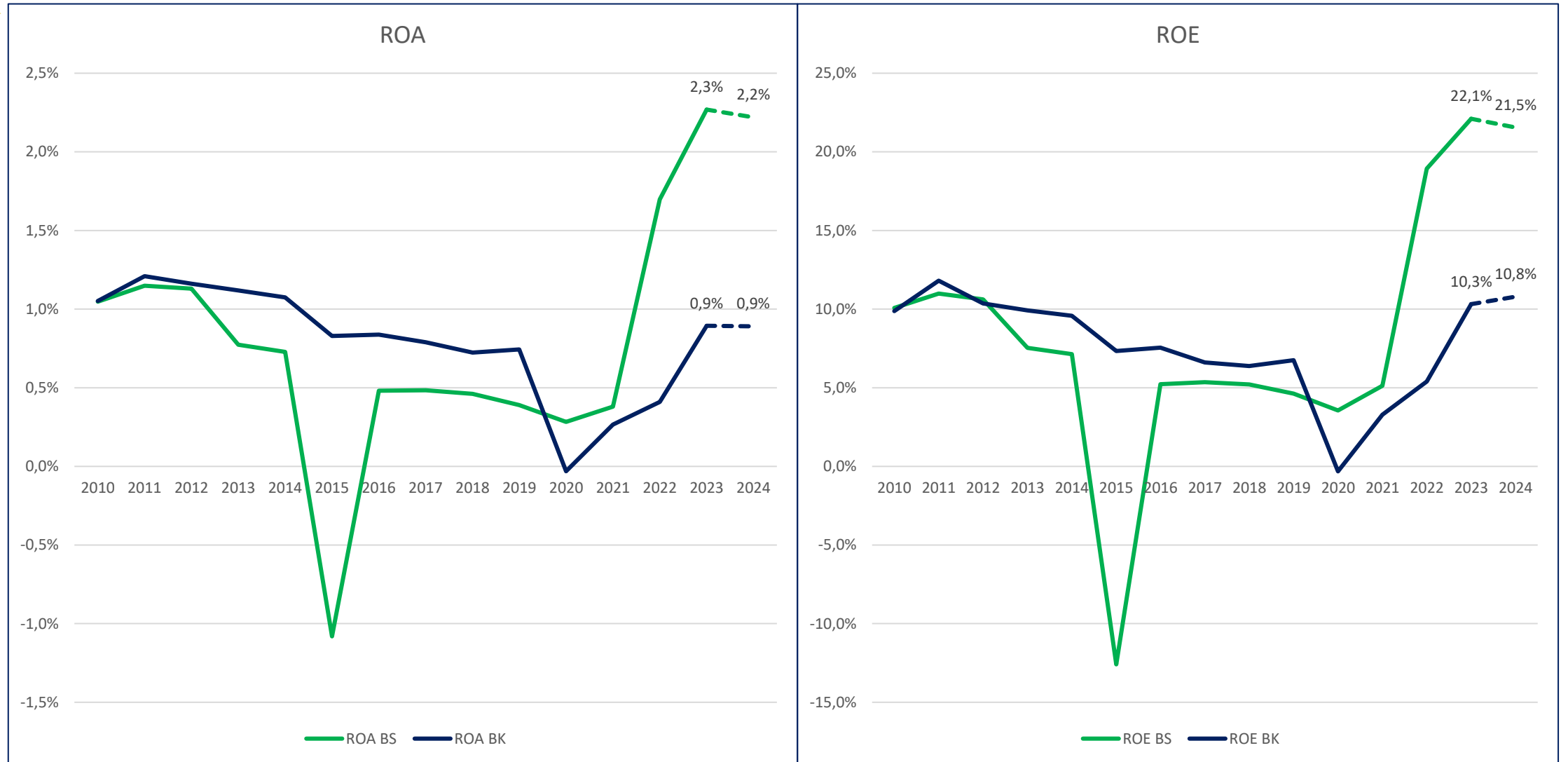
Dekompozycja WF netto BK (VI 2024 / VI 2023)

Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

Rentowność BS w 2024 r. prawdopodobnie utrzyma się na wysokim poziomie

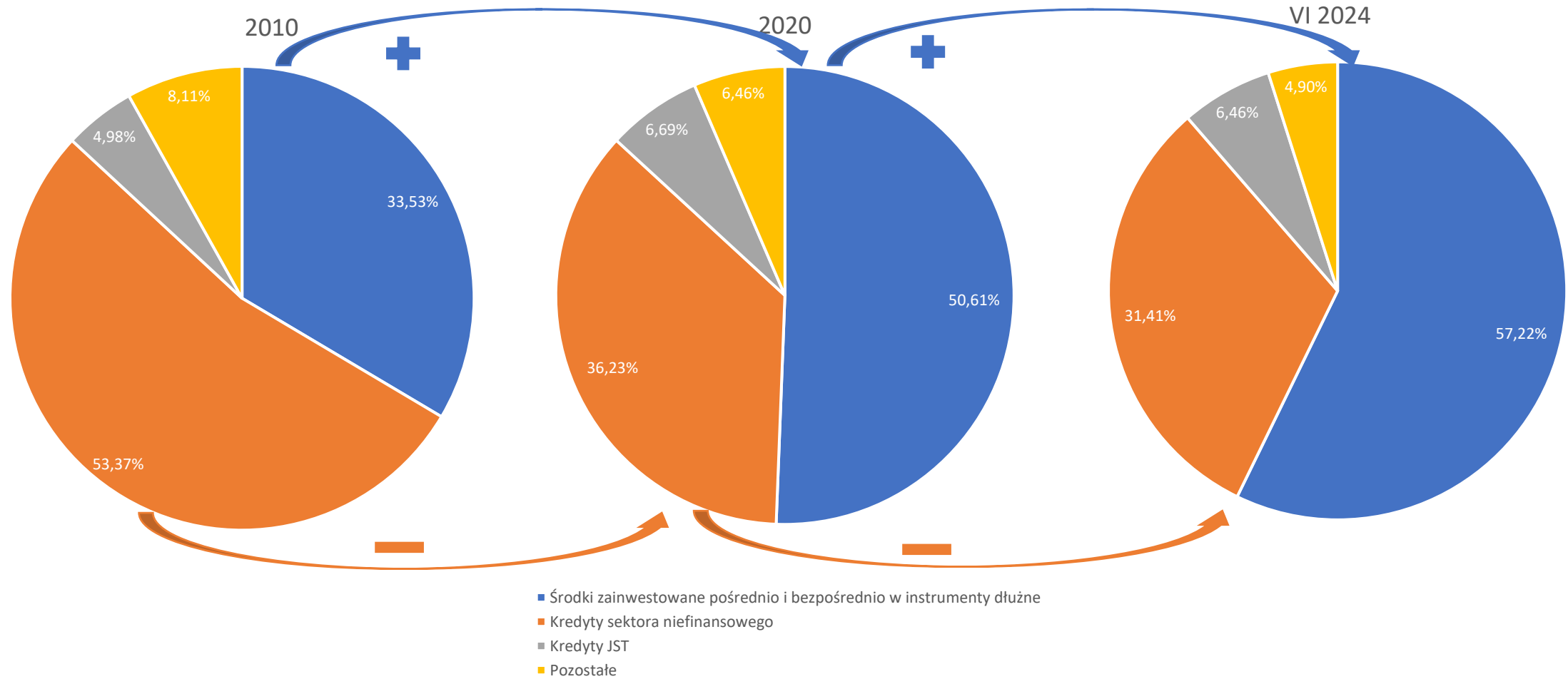
Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

4

AKCJA KREDYTOWA I INWESTYCJE W INSTRUMENTY DŁUŻNE BS

Na przestrzeni lat struktura aktywów BS uległa istotnej zmianie

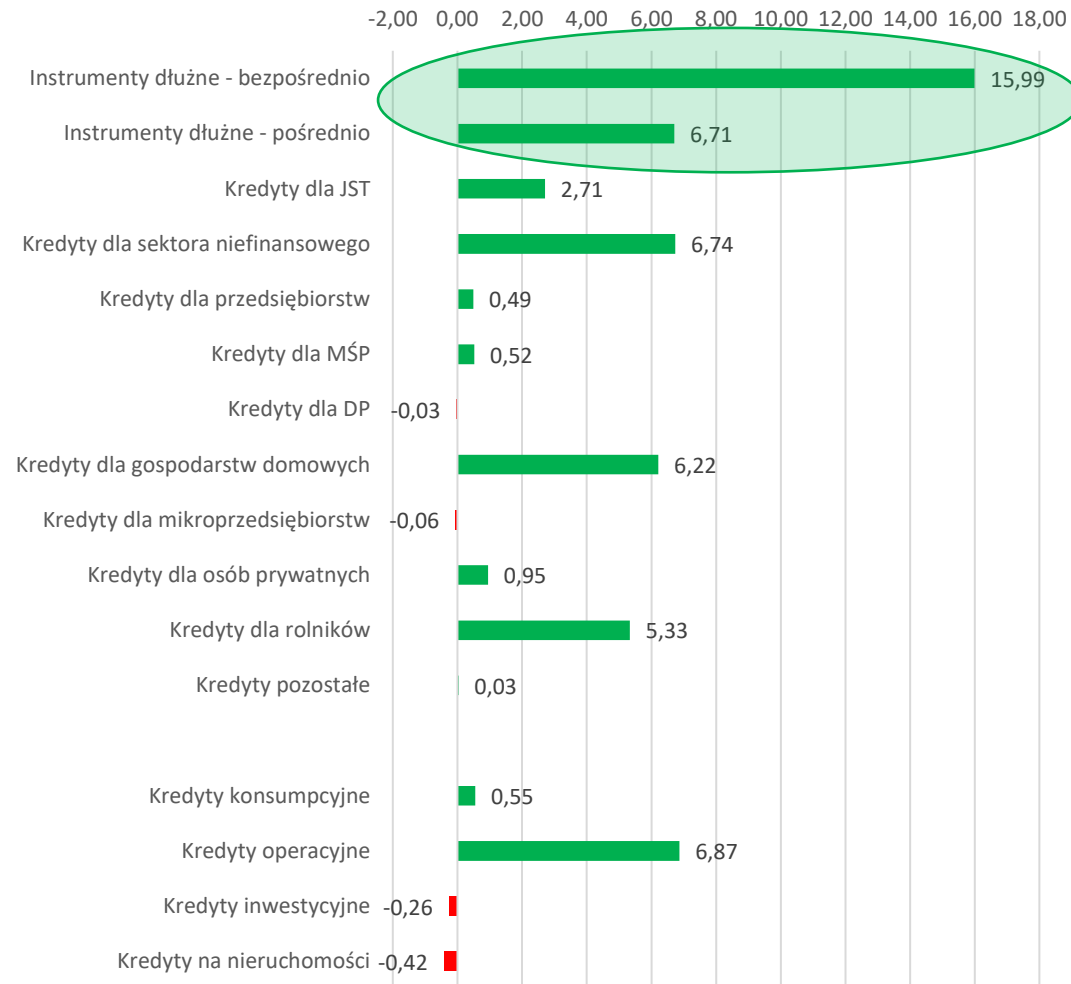
* Pozycja „Środki zainwestowane pośrednio i bezpośrednio w instrumenty dłużne” obejmuje sumę instrumentów dłużnych oraz kredytów dla sektora finansowego

Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

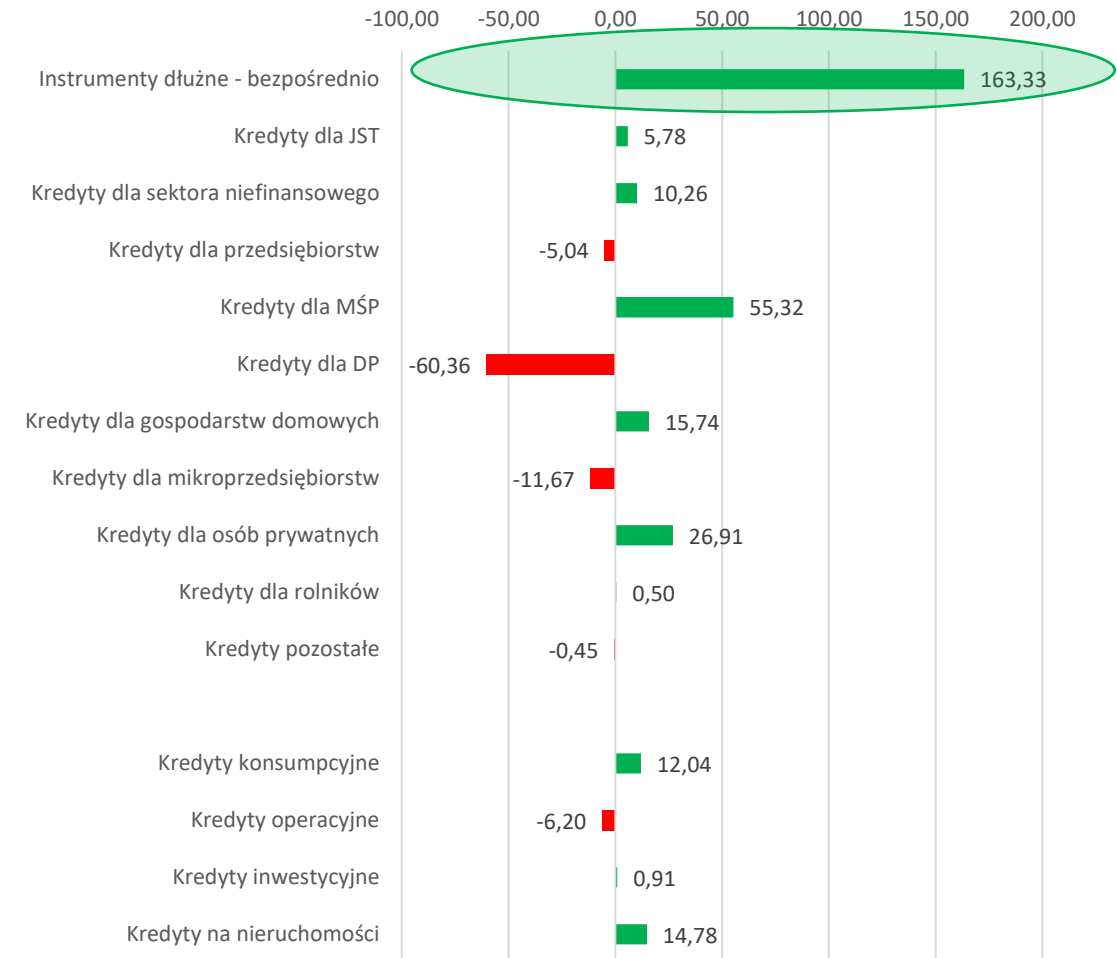

W BS wzrastają głównie pośrednie i bezpośrednie inwestycje w instrumenty dłużne

Zmiany w portfelu kredytów BS (VI 2024 vs VI 2023)

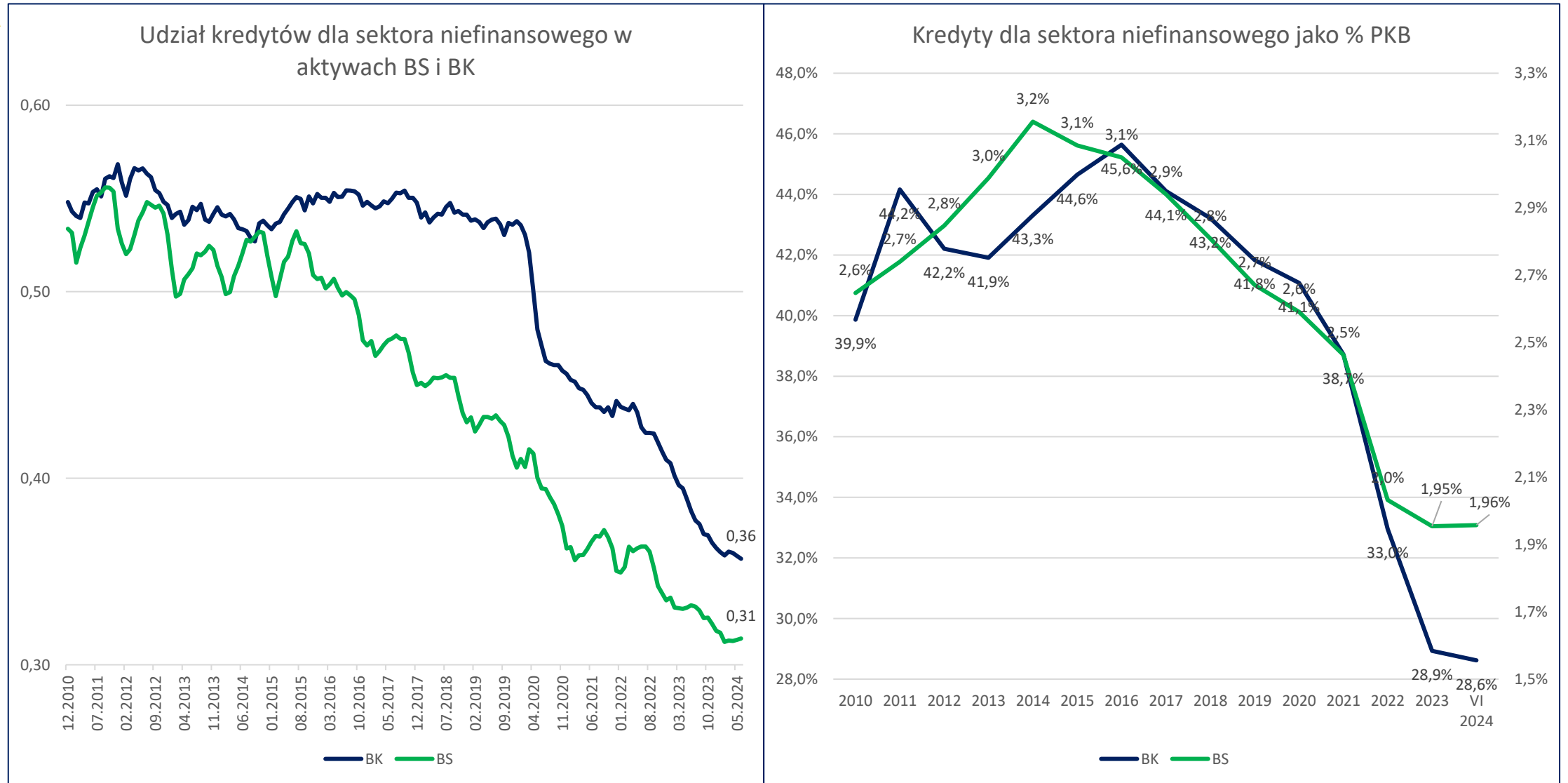
Zmiany w portfelu kredytów BK (VI 2024 vs VI 2023)

Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

Udział kredytów dla sektora niefinansowego w aktywach BS zmniejszył się z ok. 55% w 2011 r. do 31% (VI 2024). W ujęciu realnym portfele kredytów dla sektora niefinansowego w Bs i BK osiągnęły historyczne minima

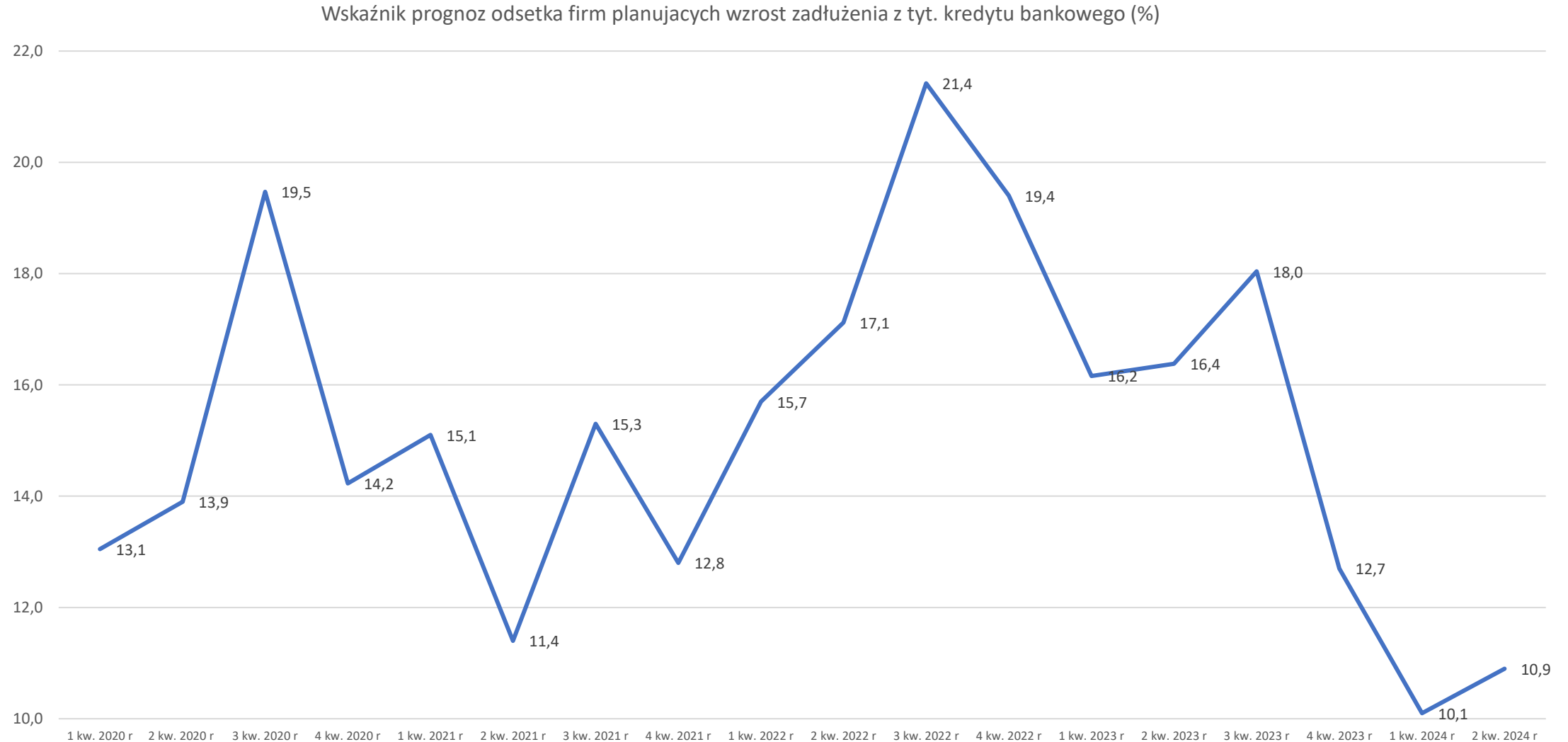
Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

5

INWESTYCJE PRZEDSIĘBIORSTW I ICH FINANSOWANIE

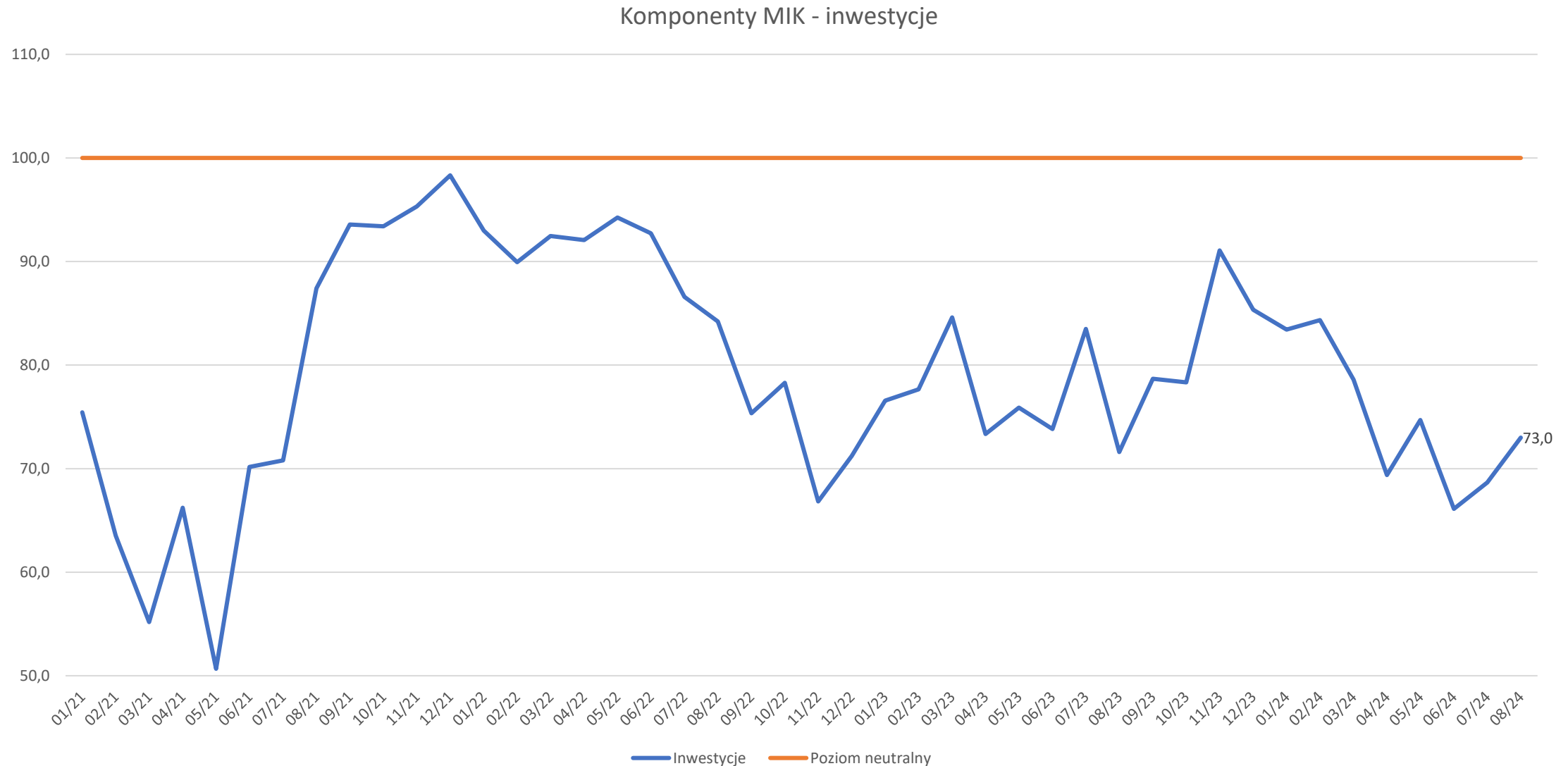
W II poł. 2024 r. oczekiwane jest ożywienie koniunktury, lecz odsetek firm planujących wzrost zadłużenia pozostaje na niskim poziomie

Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane NBP (SM)

Choć wartość indeksu osiągnęła w sierpniu poziom 73 pkt, co oznacza drugi z rzędu miesiąc wzrostów z poziomu 66,1 pkt. w czerwcu 2024 r., nadal dalece odstaje od wartości neutralnej wynoszącej 100 pkt

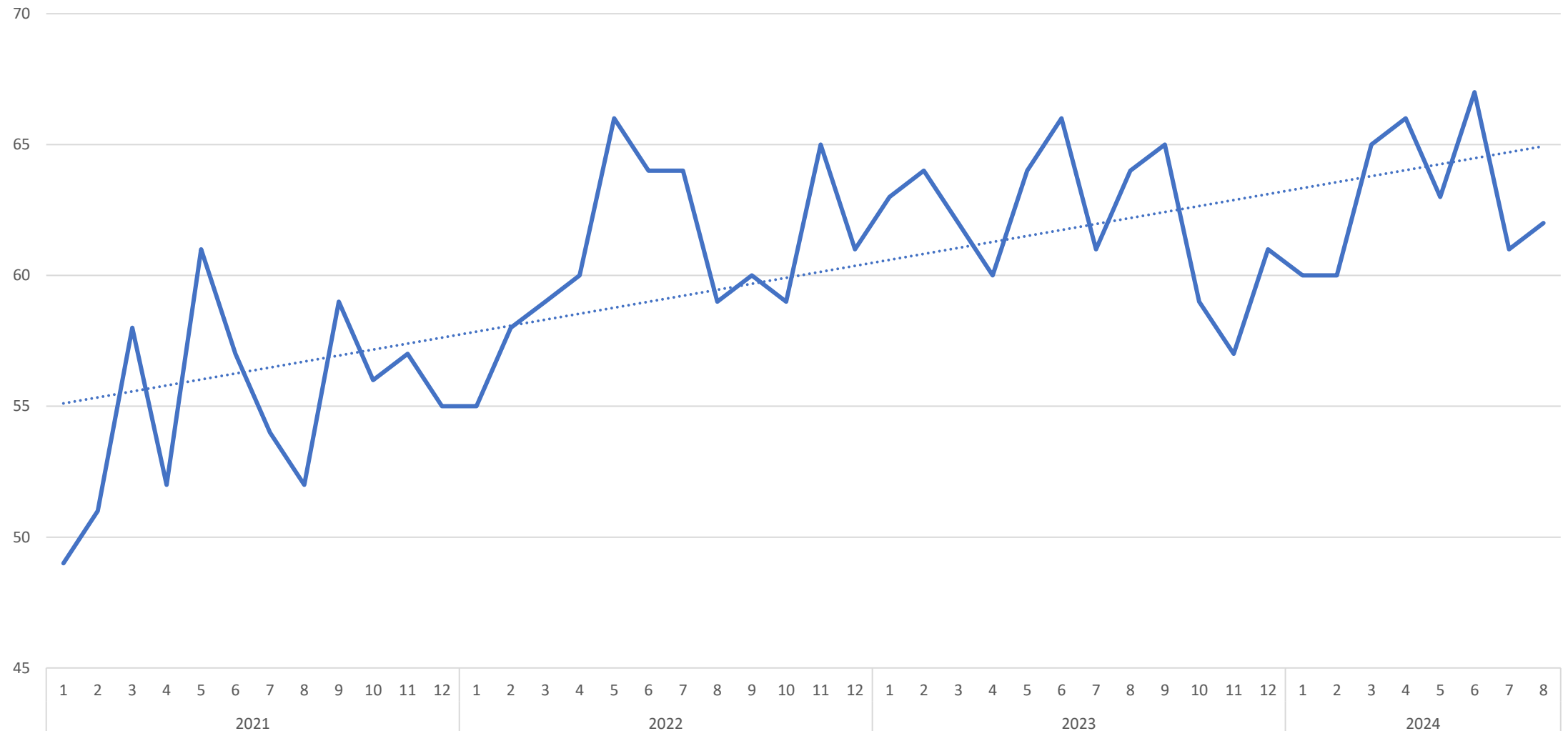

Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane MIK PIE

Według stanu na koniec sierpnia 2024 r. aż 62% ankietowanych przedsiębiorstw wskazało, że w ciągu ostatnich trzech miesięcy nie poniosło żadnych wydatków na działalność inwestycyjną

Spadek wydatków inwestycyjnych

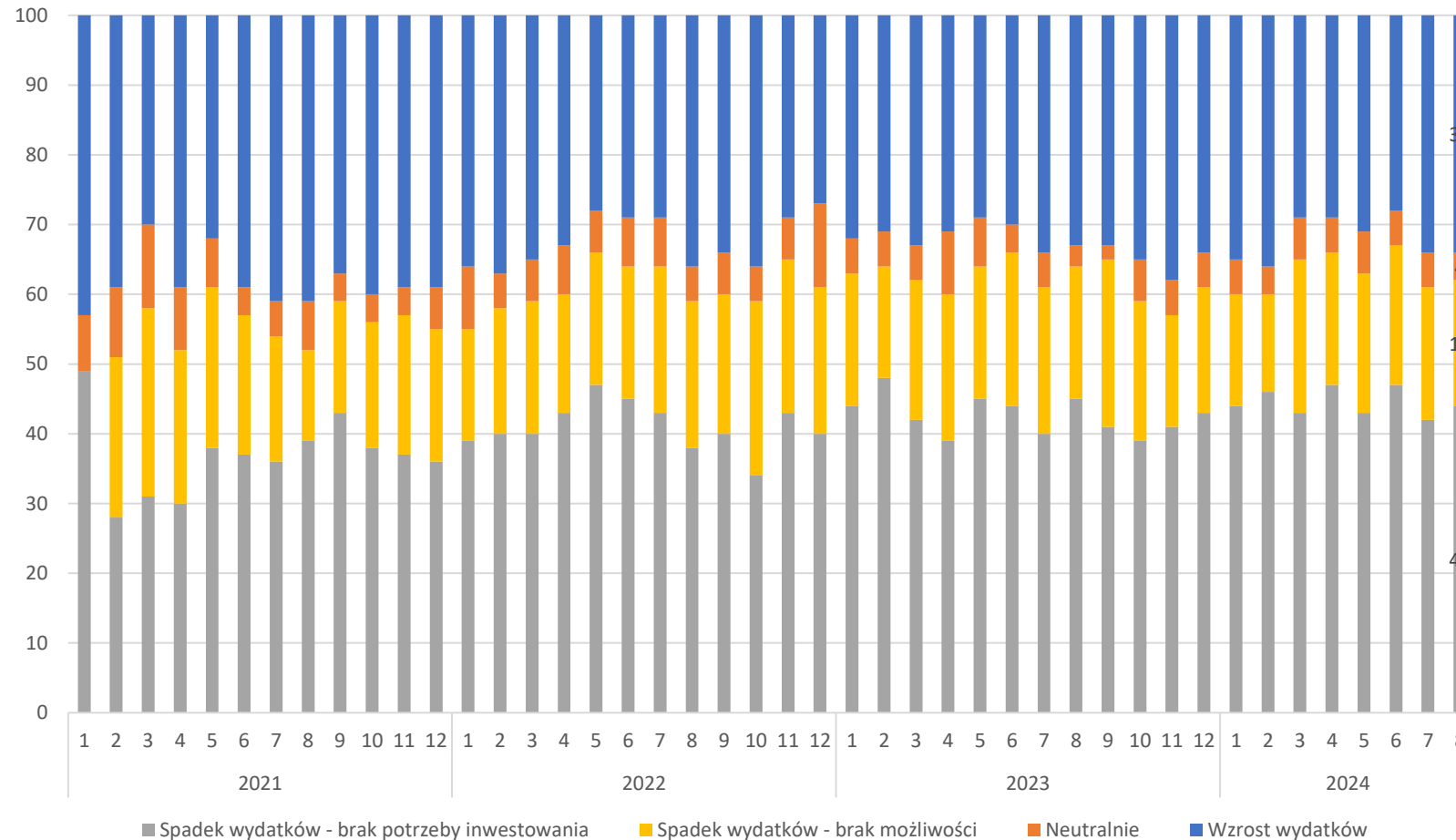

Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane MIK PIE

W grupie przedsiębiorstw deklarujących brak podejmowania działań inwestycyjnych dominuje przekonanie, że przyczyną takiego stanu rzeczy jest brak potrzeb inwestycyjnych

Czy Państwa przedsiębiorstwo poniosło wydatki na inwestycje w aktywa materialne lub niematerialne w ostatnich trzech miesiącach i jaki był poziom tych wydatków względem poprzednich trzech miesięcy?

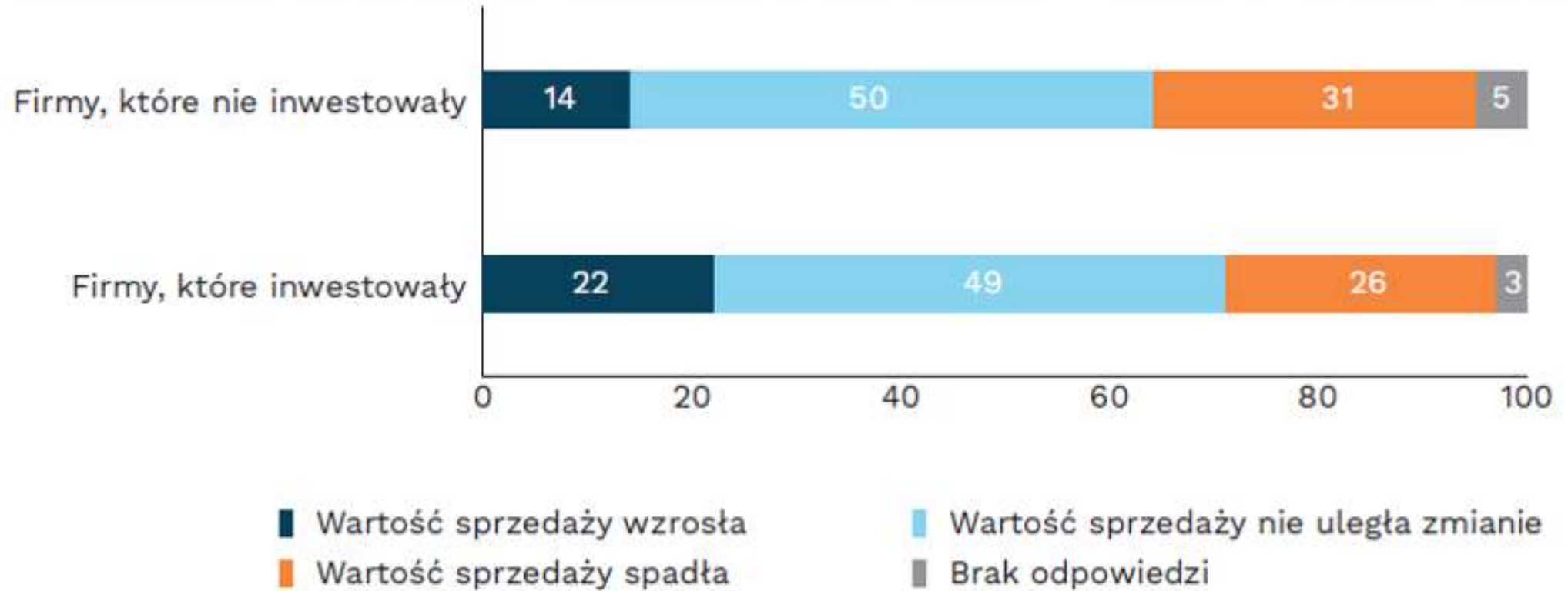

71% grupy przedsiębiorstw niepodejmujących działań inwestycyjnych i 44% ankietowanych przedsiębiorstw ogółem wskazuje na brak potrzeb inwestycyjnych. Jedynie 29% spośród „nieinwestujących przedsiębiorstw” wskazuje, że inwestycje nie są podejmowane z uwagi na brak możliwości finansowych (18% ankietowanych przedsiębiorstw ogółem).

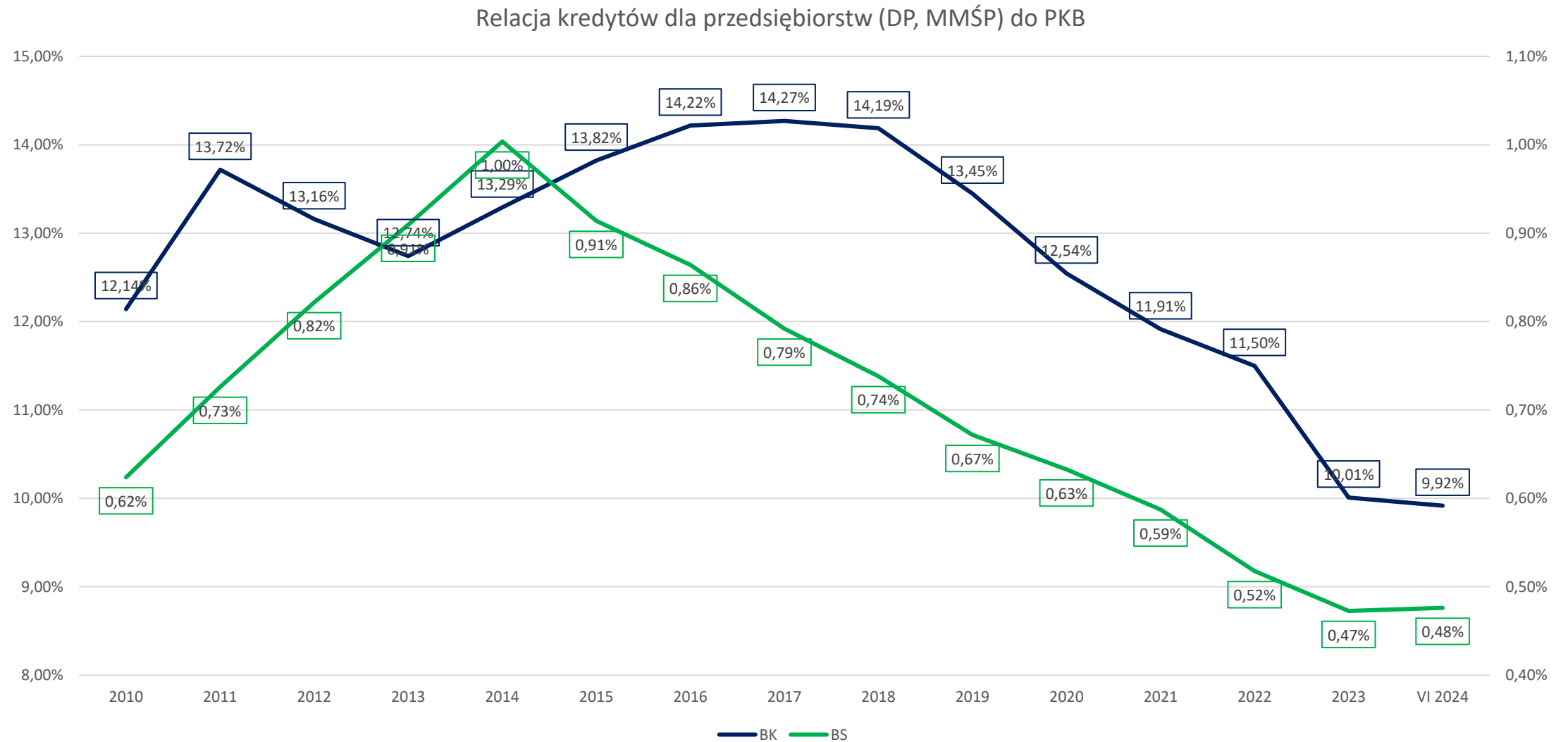
Firmy, które nie inwestowały częściej wskazują na spadki wartości sprzedaży. Wzrost wartości sprzedaży odnotowano w 22% firm, które poniosły wydatki inwestycyjne i w 14% przedsiębiorstw nieinwestujących

Deklarowane zmiany wartości sprzedaży w przedsiębiorstwach, które poniosły wydatki inwestycyjne oraz w firmach, które zaniechały inwestycji w br. (w proc. wskazań)

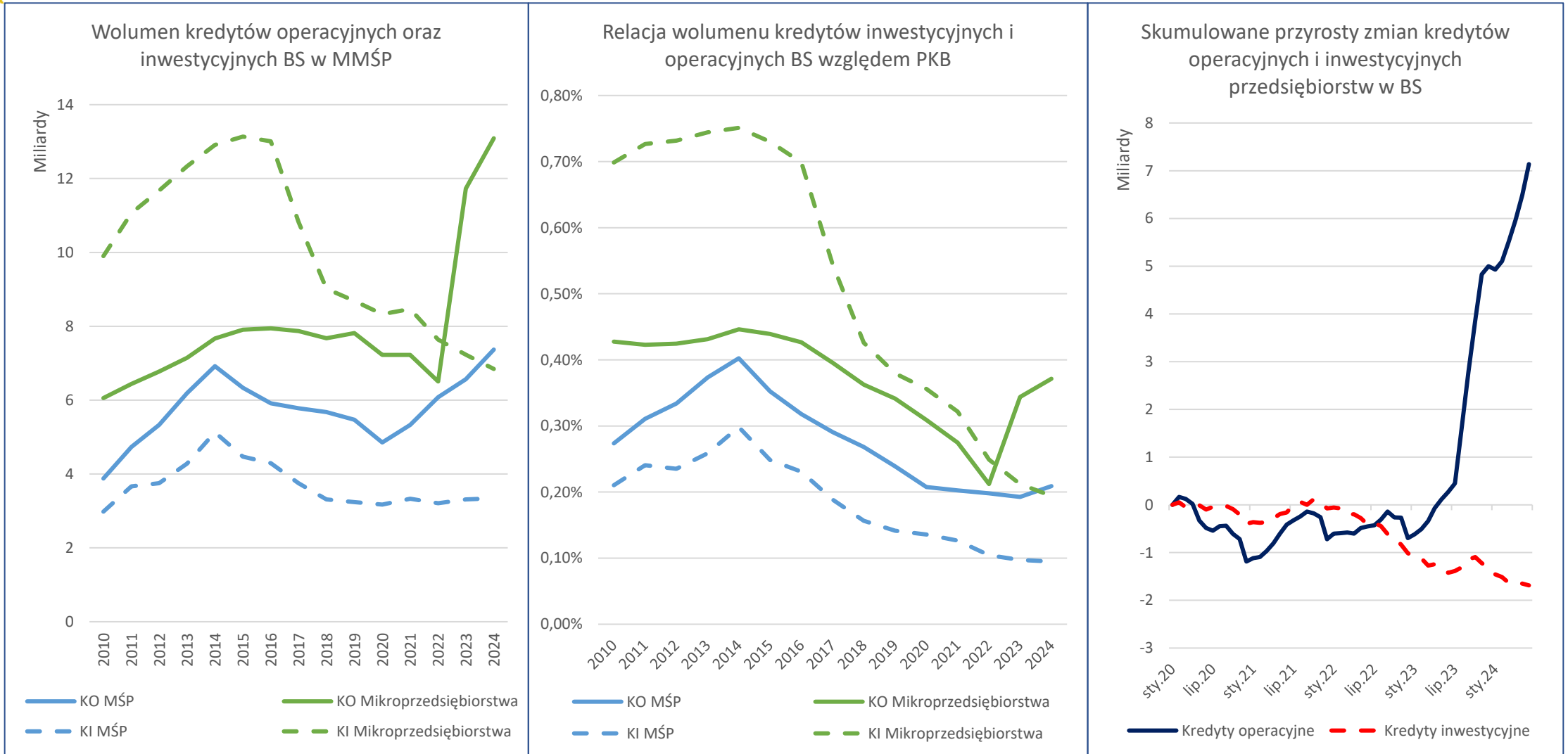
Z kolei w sektorze bankowym bardzo silnie spada realna wartość portfeli kredytów dla przedsiębiorstw

Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

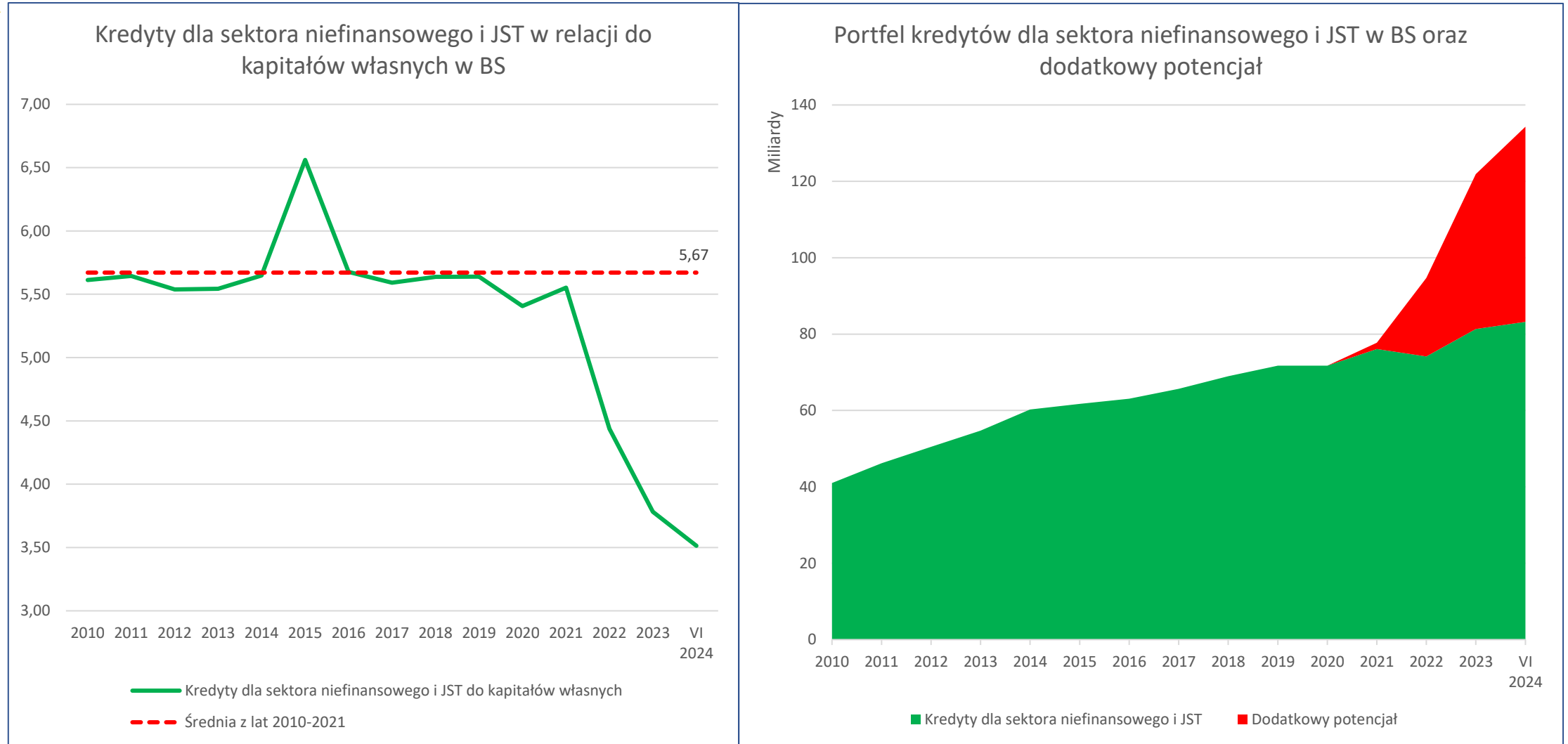
W BS spada wartość kredytów inwestycyjnych MMŚP – zarówno w ujęciu nominalnym, jak i realnym

Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

Poziom kapitałów własnych BS daje potencjał do rozwoju akcji kredytowej i zwiększenie portfeli kredytowych o ponad 61% (do poziomu 134,3 mld zł z 83,2 mld zł dzisiejszej wartości portfela)

Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

6

PODSUMOWANIE

Utrzymująca się przeciętna koniunktura, niski poziom inwestycji oraz wypaczenie idei ochrony konsumenta (ryzyko prawne) są głównymi czynnikami hamującymi rozwój akcji kredytowej

	CZYNNIK	WAGA (1 oznacza najwyższą wagę)	PRAWDOPODO- BIENŃSTWO (1 oznacza najwyższe prawdopodobieństwo)
A	Ryzyko prawne umów kredytowych związane z prokonsumenckimi rozwiązaniami prawnymi i orzecznictwem sądów	2	1
B	Pogorszenie stanu finansów publicznych połączone z ekspansywną polityką fiskalną	3	6
C	Pogorszenie jakości portfela kredytowego	4	9
D	Niespójność i nieprzewidywalność regulacji	7	4
E	Nadmierna zależność banków od Państwa – zarówno w ich współwłasności, jak i z tytułu nabytych przez banki papierów skarbowych	5	3
F	Nadmierne obciążenia finansowe i regulacyjne sektora bankowego	6	7
G	Niedopasowanie struktury aktywów i pasywów w bankach generujące ryzyko analogiczne jak w bankach w USA i w Szwajcarii	9	10
H	Wzrost ryzyka geopolitycznego i pogorszenie koniunktury gospodarczej	1	5
I	Zbyt długo utrzymujące się wysokie stopy procentowe ograniczające popyt na kredyt	10	8
J	Niedostatecznie rozwinięty rynek kapitałowy w Polsce	8	2

Źródło: EKF

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

Związek Banków Polskich

Ul. Kruczkowskiego 8
00-380 Warszawa

Dr Tomasz Pawlonka
Zespół Badań i Analiz
Związek Banków Polskich

www.zbp.pl